

JURIS PRUDENTIE

Is de Wms niet te ingewikkeld?

NIET-ONTVANKELIJKE VERZO

Wie een verzoek indient bij de geschillencommissie moet er - net als bij een rechter - voor zorgen dat aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Voldoet de indiener daar niet aan, dan behandelt de geschillencommissie het verzoek in principe niet inhoudelijk. De uitspraak luidt dan dat het verzoek 'niet-ontvankelijk' verklaard wordt. Wat houdt dat begrip in en aan welke voorwaarden moeten verzoeken aan de commissie voldoen? **Hilde Mertens**

De Landelijke Commissie voor Geschillen WMS (LCG WMS) is bevoegd uitspraak te doen in geschillen tussen het bevoegd gezag en de (g)mr, de deelraad, de personeels-, ouder- en leerlinggeleding, de themaraad en de ondersteuningsplanraad. Informatie over de LCG WMS, inclusief uitspraken, staat op www.onderwijsgeschillen.nl. Alle scholen voor primair en voortgezet onderwijs, centrale diensten en samenwerkingsverbanden passend onderwijs, zijn volgens de Wet medezeggenschap op scholen (Wms) aangesloten bij de geschillencommissie. Hoewel haar werkgebied groot is, is het aantal uitspraken jaarlijks beperkt. Niet alle ingediende geschillen eindigen in een uitspraak. Uit de jaarverslagen van de geschillencommissie blijkt dat partijen na de indiening van een geschil vaak nog zelf tot een oplossing komen. In die gevallen heeft alleen al het indienen van een geschil het effect dat partijen zich met succes inspannen om er in onderling overleg uit te komen. Een niet onbelangrijke verklaring voor het geringe aantal uitspraken is ook de reeds opgebouwde jurisprudentie. In haar dertienjarig bestaan heeft de geschillencommissie vele uitspraken gedaan waarin principiële kwesties zijn beslecht. Deze zogenoemde 'richtinggevende uitspraken'

zijn apart gerubriceerd op onderwijsgeschillen.nl. Het gaat om uitspraken of onderdelen daarvan, waarvan de strekking verder kan reiken dan het geschil waarin de commissie uitspraak deed. Zowel het bevoegd zag als het medezeggenschapsorgaan kan ervan leren. Bij een verschil van mening kan een reeds gedane uitspraak in een soortgelijke zaak een gang naar de geschillencommissie voorkomen. Over het jaar 2020 zijn veertien uitspraken gepubliceerd. Daarin valt op dat de commissie in zes uitspraken het verzoek om uitspraak te doen geheel of gedeeltelijk 'niet-ontvankelijk' verklaarde.

Vereist belang

Wie zich met een verzoek tot de geschillencommissie wendt, moet daar een 'voldoende belang' bij hebben¹. Niet elk belang volstaat, het moet gaan om een in rechte te respecteren belang. Daarvan is geen sprake als er geen voldoende concreet geschil is en de uitspraak die men vraagt geen daadwerkelijke gevolgen kan hebben². Zo oordeelde de commissie een verzoek van de mr tot behandeling van een adviesgeschil over het openen van een nieuwe dependance 'niet-ontvankelijk' omdat er nog geen besluit over de dependance genomen was³. Eenzelfde lot wachtte het verzoek van een mr tot be-

EKEN AAN DE GESCHILLENCOMMISSIE

handeling van een adviesgeschil en een nalevingsgeschil over een inmiddels ingetrokken benoemingsbesluit van een bestuurder⁴. Omdat er geen besluit was, kon de commissie ook niet uitspreken dat de mr daarover om advies gevraagd moest worden of dat het besluit wel of niet in stand mocht blijven.

Vereiste hoedanigheid

Afhankelijk van de aard van het geschil kan het bevoegd gezag of het medezeggenschapsorgaan een geschil indienen. Alleen de bovenbestuurlijke mr kan geen verzoeker of verweerder zijn⁵. Individuele personen zijn geen medezeggenschapsorgaan en hebben dus geen toegang. Toen kandidaat-leden voor de mr zich tot de geschillencommissie wendden omdat hun kandidatuur voor de mr zou zijn genegeerd, was hun verzoek niet-ontvankelijk. De Wms laat geen ruimte voor anderen (zoals ouders, individuele mr-leden of kandidaat mr-leden) om geschillen bij de commissie in te dienen⁶. VOorts kan alleen het medezeggenschapsorgaan dat het instemmingsrecht of adviesrecht heeft, een instemmings- of adviesgeschil indienen. Toen een mr een instemmingsgeschil indiende over de wijziging van de samenstelling van de formatie, oordeelde de commissie het verzoek niet-ontvankelijk, omdat het instemmingsrecht alleen aan de pmr toekwam⁷.

Inroepen nietigheid

Als een mr een instemmingsrecht heeft, maar het bevoegd gezag een besluit heeft genomen zonder dat de mr heeft ingestemd, kan de mr daarover een instemmingsgeschil indienen. Voorwaarde is wel dat de mr binnen zes weken de nietigheid van het genomen besluit inroept. Dit moet wel rechtstreeks tegenover het be-

voegd gezag gebeuren, dus niet via de geschillencommissie. Zo niet, dan verklaart de geschillencommissie het verzoek tot behandeling van het geschil niet-ontvankelijk. Zo oordeelde de commissie het verzoek van een pmr, die beweerde dat het bevoegd gezag zonder haar instemming het aanstellingsbeleid had gewijzigd, niet-ontvankelijk omdat de pmr de nietigheid te laat had ingeroepen⁸.

Termijnen

Instemmings- en adviesgeschillen moeten volgens de Wms binnen bepaalde termijnen ingediend worden. Is de termijn verstreken, dan staat de weg naar de commissie niet meer open. De reden daarvan is de rechtszekerheid: na een bepaalde termijn moet duidelijk zijn of een genomen besluit al dan niet definitief is, dan wel of het bevoegd gezag voor zijn voorgenomen besluit nog vervangende instemming kan krijgen van de geschillencommissie. Dient een mr of bevoegd gezag het geschil ná het verstrijken van de termijn in, dan verklaart de geschillencommissie het verzoek niet-ontvankelijk. Belangrijk om te weten is dat deze termijnen geen opschorting kennen en dus ook gewoon doorlopen tijdens de schoolvakanties⁹.

Naleving verplichtingen

Leeft een bevoegd gezag of een mr zijn verplichtingen jegens de mr respectievelijk het bevoegd gezag niet na, dan kunnen zij daarover een nalevingsgeschil voorleggen (artikel 35 Wms). Een voorbeeld van een dergelijke verplichting is de informatieplicht van het bevoegd gezag jegens de mr. De geschillencommissie kan de verplichting opleggen om bepaalde handelingen te verrichten of juist na te laten. Het moet wel gaan om een verplichting die bij of krachtens de Wms of een andere on-

derwijswet geldt. Is dat niet het geval, ook dan is het verzoek niet-ontvankelijk. Toen de mr de geschillencommissie vroeg het bevoegd gezag te verplichten een met de mr gemaakte afspraak over de wervingsprocedure voor een directeur na te leven, oordeelde de geschillencommissie dat nalevingsverzoek niet-ontvankelijk. De afspraak was geen bij of krachtens de Wms of onderwijswet geldende verplichting¹⁰.

Tot slot

Met 48 artikelen is de Wms een korte wet, maar daarom nog niet eenvoudig. In zes van de negen hier genoemde gevallen lieten de indieners van de geschillen zich bijstaan door een gemachtigde. Toch liepen zij tegen niet-ontvankelijkheden aan. Dat roept de vraag op of deze wet niet te ingewikkeld is voor de praktijk van de medezeggenschap op scholen. <

1 Artikel 3.303 Burgerlijk wetboek

2 Gerechtshof Amsterdam (OK), 13 juli 2015,

ECLI:NL:GHAMS:2015:2899

3 LCGWMS, 7 augustus 2020, zaaknummer 109288

4 LCGWMS, 16 juli 2020, zaaknummer 109347

5 LCGWMS, 2 december 2014, zaaknummer 106553

6 LCGWMS, 12 oktober 2020, zaaknummer 109468

7 LCGWMS, 10 juli 2019, zaaknummer 108706

8 LCGWMS, 19 juni 2020, zaaknummer 109269

9 LCGWMS, 30 oktober 2017, zaaknummer 107894

10 LCGWMS, 19 juni 2020, zaaknummer 109300

INFO

OVER DE AUTEUR

Mr. Hilde Mertens is onderwijswetjurist en redactielid van MR magazine.